

ECONOMIA ■

Dubtes sobre el compromís espanyol de destinar el 2% a recerca i innovació

MÚSICA ■

Guillem Roma, Ana Rossi i Lowis, entre les últimes novetats discogràfiques

EL

MAGAZÍN

Núm. 265

Divendres, 24 de febrer de 2023

OLGA VIZA

“El periodista ha d’estar als llocs, i prendre distància de les coses”

ENTREVISTA

OLGA
VIZA

“Fer bon periodisme és molt car. Però surt més car que la societat no estigui informada”

La periodista Olga Viza acaba de rebre el Premi Nacional de Comunicació, que concedeix el govern de la Generalitat en reconeixement a tota una trajectòria de 45 anys d'ofici, en bona part dedicats a l'actualitat esportiva. A la tardor, el Col·legi de Periodistes de Catalunya ja li havia lliurat el Premi Ofici de Periodista de 2022. Des de fa una dotzena d'anys, està instal·lada a la Garriga. Amb 64 anys, continua treballant i col·laborant amb diversos mitjans. I, sobretot, aprenent perquè assegura que l'important és continuar aprenent cada dia.

Text: Ferran Polo
Fotografies: Griselda Escrigas

Acaba de rebre el Premi Nacional de Comunicació en reconeixement a la seva trajectòria de 45 anys en el món del periodisme. Contenta?

Rebre una distinció d'aquesta mena, a casa, a la Generalitat... Què vols que et digui, em va impactar i em va encantar! Quan em va trucar la consellera de Presidència, Laura Vilagrà, i em va demanar si ho acceptava i que no ho digués a ningú perquè encara no s'havia fet públic, li vaig dir: “Perdona, consellera. M'ho diré a mi mateixa moltes vegades per acabar de creure-m'ho.”

El Col·legi de Periodistes ja li va concedir el Premi Ofici de Periodista 2022 en considerar-la “una referent de la informació esportiva i un clar exemple d'adaptació als diferents llenguatges periodístics”. Guardons que venen de companys de professió fan més il·lusió?

Aquest premi ja m'havia omplert absolutament. Que els meus companys periodistes pensessin en mi, em va semblar meravellós. Era la primera vegada que parlaven de la meua trajectòria.

No havia pensat en tots aquests anys d'ofici?

Mai miro enrere i els premis em van fer girar el cap. No porto el compte dels anys. Sempre deia, “uns 40”. I, llavors vaig fer el compte: 45!

Els premis li han ajudat a donar valor a la feina feta?

Valor n'hi he donat sempre. A la motxilla, sé que porto aprenentatges, sensacions, coneixements, personatges i moments que m'han modelat a mi i la meua manera de fer. L'important sempre és: “Què puc aprendre ara?” Sempre em faig aquesta pregunta i em puc il·lusionar tant amb una cosa petita com amb una de grossa.

I encara hi ha coses per aprendre?

Qui no té per aprendre? Cal ser-ne conscient i, a mesura que saps més coses, saps que n'hi ha mol-

tes més encara per aprendre.

Fa il·lusió que es valori una periodista que ha dedicat bona part de la trajectòria als esports?

Absolutament. Al Col·legi de Periodistes, va ser una oportunitat genial seure al costat de gent que estimo i admiro com en Jordi Basté, en Ramon Besa, la Danae Boronat o el mateix degà del Col·legi, en Joan Maria Morros. Els vaig dir que em sento molt orgullosa del meu ofici i d'haver-ne après fent periodisme esportiu. El periodisme esportiu aglutina tot el que, després, he trobat a altres àmbits. Hi ha una passió extraordinària però també hi ha interessos, conjures, incerteses, guanyadors i perdedors, personatges extraordinaris... Hi vaig aprendre a tenir distància. Soc del Barça però si perd vergonyosament davant del Reial Madrid, a l'hora d'explicar-ho hauré d'agafar distància i explicar que el Reial Madrid ha anul·lat el Barça. Un periodista ha de tenir distància.

Això passa en periodisme actual?

Des de fa anys, és una altra història tot i que no per a tothom. Abans, era un sacrilegi dir de quin equip eres però els temps han canviat. Ens hem posat la bufanda i hi ha gent que fa periodisme de trinxera. Econòmic, polític o esportiu però de trinxera. Crec que és bo que tu llegeixis una crònica i no puguis saber si el periodista que l'escriu és del Barça o de l'Espanyol.

Aquest periodisme més militant és bo o dolent?

És rendible per a les empreses perquè crea una comunitat d'espectadors, oients o lectors fidels.

L'audiència i els beneficis acaben marcant el periodisme que es fa?

Encara hi ha molt bon periodisme objectiu. Amb la crisi de 2008, la independència del periodisme es va malferir. Els mitjans de comunicació les van passar molt magres. Calia pagar nòmines i això té una incidència en allò que expliques. No criticaràs la persona que paga les nòmines del teu diari.

S'ha acabat el temps dels empresaris cent per cent de comunicació, que entenen la comunicació i hi han posat els diners. Els periodistes, tots, se senten independents. Una altra cosa és que sempre puguin fer allò que volen.

Les xarxes socials i la necessitat d'estar constantment publicant informació i de voler ser els primers fan més mal que bé?

Sempre hi ha hagut gent que s'ha barallat per ser la primera però la segona ha estat millor. Les xarxes donen una sobredosi d'informació. Tinc la sensació que la gent està sobreinformada, mal informada i més entretinguda que informada. La crisi també es va carregar la informació neta.

L'opinió ha passat al davant de la informació?

L'opinió ocupa gairebé tant espai com la informació. L'opinió és més barata que enviar una persona a Ucraïna per fer una informació. Hi ha molta opinió, massa. Tot i que hi ha opinions meravelloses.

Cal ser on passen les coses?

El periodisme ha de ser als llocs. No és el mateix informar d'una cosa des d'aquí que ser on passa. La pandèmia i la crisi ens han allunyat del lloc de la notícia. Sortosament, hi estem tornant i es nota.

La precarització laboral també fa mal?

Absolutament. No m'agrada mirar gaire enrere però, abans, ser metge, mestra, periodista o altres oficis tenia una consideració laboral digna. Això s'ha acabat. Hi ha gent jove que vol ser periodista i que veu que hi dedica 12 hores al dia i li acaba costant diners. Això no pot ser. La precarietat es carrega il·lusions, voluntats, actituds, qualitats...

És difícil de trencar.

Hi ha empresaris que fan el que poden. No ha de ser fàcil ser empresari de comunicació avui.

Fer bon periodisme és car.

És molt car! Però surt molt més car que la societat no estigui informada. Quan feies una connexió des de Washington o Nova York, eres conscient que cada paraula que deies havia de tenir un valor perquè aquella estona de satèl·lit costava molts diners. Ara, les tecnologies ho han fet més assequible.

I com veu el futur del periodisme?

Sempre serà necessària la figura d'un periodisme que verifiqui, contrasta, que explica les coses, que separa el gra de la palla, que vigila el poder i que dona les eines a la gent per tenir opinió. Perquè d'això es tracta. Això sempre serà necessari i continuarà passant.

L'esport femení està de moda. Li falta encara per arribar al nivell del masculí?

Depèn de quin esport.

Al futbol?

Fa pocs dies les jugadores del Barça s'agafaven elles mateixes les medalles de campiones de la Copa de la Reina d'una caixa.

Què va pensar?

Em va confirmar que hi ha part dels directius que fan les coses a contracor. Veníem de veure les festes a l'equip masculí a la Supercopa jugada a l'Aràbia Saudita. Poden dir que és el protocol. Doncs que el canviïn! Dignitat! És una competició *low cost* o de què estem parlant? El tennis ha anat per endavant. S'ha aconseguit que els grans slams tinguin la mateixa dotació econòmica però no en tot el circuit. El bàsquet també ho ha fet molt bé, com sempre.

Tampoc està al mateix punt mediàticament?

Encara, no. Faran el partit de futbol però la inversió, la cura... El futbol ha tingut un canvi molt ràpid en dos anys. Però, per exemple, l'Alexia Putellas hi ha un 54% de gent a l'Estat que no sap qui és. En Pedri o en Vinicius tothom sap qui són. Amb tot, l'esport femení ja té referents. Ara és qüestió de cultura i educació.

Hi ha el risc de fer marxa enrere?

No. Però encara hi ha tics.

És bo que aquest esport femení l'expliquin dones periodistes?

M'és igual. Per mi l'important és que ho expliquin amb rigor i serietat i que qui ho faci tingui coneixement.

"Quan vaig començar a TVE a Catalunya, érem tres dones però se'ns tractava amb absoluta normalitat"

Va començar a treballar de periodista l'any 1977 als estudis de TVE a Miramar i fent esports.

Encara estudiava. En Lluís Remolí, company de la facultat, em va dir que necessitaven algú per a esports. Aquell dia no hi vaig anar i, l'endemà, em va insistir. Llavors, sí. Era el 28 de desembre de 1977 i m'hi vaig quedar. Jo volia ser corresponçal, com la majoria dels companys de la facultat. Però fer esports va acabar sent el gran encert!

Què la va atrapar?

Era una cosa natural. Soc filla de jugador de bàsquet que va arribar a primera nacional en aquella època. De petita, em posaven amb el cotxet sota de la cistella. L'ambient de l'esport m'era una cosa familiar però mai havia pensat que m'hi dedicaria.

Que fos una dona no va ser un problema?

El director a TVE tenia 26 anys i l'acabaven de nomenar. Li era igual que fóssim homes o dones. Quan vaig entrar, ja hi havia la Rosa Maria Garriga, que ja duia temps allà i era una tia molt ferma, i la Teresa Aranda. Érem tres dones però se'ns tractava amb absoluta normalitat. Hi havia un grup de periodistes joves com Quique Guasch, en Pedro Barthe... I vivíem amb els grans *popes* del periodisme com Juan José Castillo, José Félix Pons, en Miguel Ángel Valdivieso... Lluny de mirar-nos per damunt, ens van ensenyar. La meva obsessió era aprendre a fer televisió i fer-ho bé. Allà em van formar.

I als camps o a les pistes, com les rebien?

Érem novetat. L'esportista, si tu vas ben preparat, voldrà explicar-te què ha fet, com ho ha fet o per què no ho ha fet... Una altra cosa eren les plantes de moqueta on hi havia els directius que encara pensaven en blanc i negre. "La nena? No m'enviïs la nena!" Però els esportistes, cap problema. Després de fer quatre reportatges, em van enviar al Mundial de fórmula 1 i em vaig sentit molt respectada.

L'accés als esportistes d'elit abans era més fàcil...

Totalment. Tenia l'agenda plena de telèfons personals i, més endavant, de mòbils. Trucaves i els proposaves una entrevista i et deien que sí encara que després haguéssim de passar pels responsables de comunicació del club. En l'època de l'*Estadio 2*

recordo dinars amb jugadors del Barça, del Madrid, tennistes... i et nodrien d'informació. Ara és una ceba amb tantes capes. Màner, espònsor... és molt més difícil. S'han protegit.

Fins i tot, és complicat seguir els entrenaments.

I si no ets al lloc, perds l'essència. No és el mateix anar tu a veure un entrenament del Barça abans d'una final de la Champions que que et passin quatre imatges i t'expliquin què ha passat.

Canviar-ho és difícil.

És un sistema com ho va ser a Moncloa no poder fer contrapreguntes. On s'és vist? O com ho és una roda de premsa sense preguntes. Perdó? Se'ns ha tractat de manera poc respectuosa amb l'ofici.

Els Jocs Olímpics de Barcelona què van representar per vostè en el pla professional?

Va ser com fer una carrera. Vaig estar sis anys treballant-hi. Amb en Martí Perarnau érem a Lausana el 17 d'octubre de 1986 fent la transmissió de l'assemblea del Comitè Olímpic. Tancats en un quartet sense finestres i amb un micròfon. Quan Joan Antoni Samaranch va dir "Barcelona", ens va arribar el so de la plaça de Catalunya i vam sentir el crit de la ciutat i d'altres llocs de Catalunya. Ens miràvem i dèiem: "Què està passant?" No sabíem que hi havia tantes ganes de fer uns Jocs. Va ser el termòmetre que la gent ho volia. Va ser molt poderós.

Fins i tot, va participar en el procés de disseny de la cerimònia d'inauguració.

Vaig tenir el privilegi de poder viure-ho. En una reunió amb en Manel Huerga, en Pepo Sol, la gent de La Fura dels Baus i de Comediants, algú va dir: "Perquè no fem que l'estadi Olímpic sigui el Mediterrani?" Vaig pensar que s'havien passat però ho van fer possible. Hi havia una creativitat extraordinària.

I el dia que comencen els Jocs...

Seus allà i penses que el millor que podies fer era parlar poc i que tot lluis. Em vaig sentir molt orgullosa de ser d'aquí i que els meus fessin allò.

Després de Barcelona '92?

Vaig apagar la flama dels esports i vaig fer el salt a Antena 3.

Com va anar el canvi de la pública a la privada?

A TVE, he tingut la sensació d'haver navegat en un portaavions sòlid, amb molt bons mariners, que avançava lent però segur. I vaig fer el salt a una patrullera que navegava a tota hòstia. Érem pocs però tothom sabia fer de tot. I vaig continuar aprenent. Vaig fer el màster: directora d'un informatiu quan no havia fet mai informació general. Tot era nou i tenia un equip d'edició tot de dones. En 15 anys de televisió, mai havia treballat amb el teleprompter i, sí, va tocar aprendre i vaig sortir-ne bé.

Va trobar a faltar els esports?

Vaig canviar agenda però em va servir allò que havia après fent periodisme esportiu: distància, equitat... I, en el fons, Barça-Madrid és PP-PSOE.

A Antena 3 estava més condicionada per les audiències?

Totalment. A TVE, les audiències eren orientatives. A Antena 3, cada matí a les 8, les teníem.

I els marcaven?

No volia que em condicionés el criteri. Sabia que si comences amb una cosa que enganxa, la gent no marxa però es tractava de fer informació i això ens guiava. I, per primer cop, van guanyar a TVE i això que teníem al mig de l'informatiu un bloc de publicitat. Fèiem un informatiu amb què, en 20 minuts, la gent pogués tornar a treballar estant informada.

I rebia pressions?

Mai em van dir com havia d'obrir. A Antena 3, hi havia un empresari de comunicació, l'Antonio Asensio, i un director d'informatius com el Manuel Campo Vidal que enteni el periodisme. Érem bastant lliures, la veritat. Per no dir del tot lliures.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Ser del Barça és...

Ho dic clar: a hores d'ara ser del Barça és una condemna. Els vincles emocionals amb un club de futbol no saps com et cauen a sobre i no hi ha manera humana de superar-los. Una addicció que m'agradaria vèncer, perquè no es pot mantenir la fe en un déu tan fals i mancat de tota ètica. Ni tan sols tenen vergonya els que el piloten. Un món ple de comissionistes, gent corrupta que s'apropien i fan el pitjor ús dels diners del *soci*. L'afecionat acluca els ulls i no escolta el soroll ensordidor dels diners que van canviant de butxaca en un repartiment pornogràfic. No passa res. Tot el camp és un clam. De vegades he pensat i he dit que el que passa al Barça, la seva mala gestió, la malenconia de l'afecionat, l'arrelat victimisme no són sinó un símptoma dels mals del país, una metàfora de la societat catalana. Ho retiro. Si el món del futbol és una immensa claveguera arreu, a nosaltres ens ha tocat la part més empudegadora. Fa uns dies vaig anar al camp i, ingenu, vaig pensar que la grada protestaria contra una junta directiva que ha deixat el nom de la institució a l'alçada del betum. Res, tothom calladet. La falta d'un mínim sentit moral dels que dirigeixen el club sembla que s'encomana als seguidors. No sé si la gent és conscient que el relat ancestral del club sobre la persecució i els desaires arbitrals s'ha acabat per sempre. Tampoc es podrà anar mai més pel món amb aires d'exclusivitat, amb posat de superioritat.

La gent que compta a la societat catalana, allò que se'n diu la burgesia, fa temps que va abandonar el lideratge de

la institució. Potser els De Carreras o els Muntal no tenien una mirada llarga, però almenys ens estalviaven haver de passar vergonya. Ho van deixar en mans d'arribistes franquistes com Núñez o Gaspart, els quals van durar més al govern del club que Pujol al de Catalunya. Gent obscura que van barrejar el club amb els seus negocis i que s'envoltaren de comissionistes i que pagaven religiosament als periodistes perquè només parlessin de futbol i con-

En un món una mica més convencional i on l'ètica tingué algun paper, hauria dimitit molta gent just després de demanar disculpes

reessin el imprescindible victimisme. Els joves que els vingueren a substituir tenien formes diferents, però eren més ineptes i amb més ganes de fer-se rics. Laporta és un saltataulells de manual, que a més d'embotir-se físicament, és capaç de fer tots els papers de l'auca, ja sigui passar de companyies franquistes a líder independentista sense despenjar-se. El malbaratament de recursos del club és ingent, avions privats i locals de senyoretetes incloses, a més de pagar comissions indecents a tota mena d'intermediaris i aprofitats. Si algú es pren-

gués la molèstia de seguir els diners, segur que fan una trajectòria força circular.

Hi ha qui diu que hem d'esperar les explicacions de per què es pagaven quantitats ingents a un exàrbitre que formava part de la comissió tècnica que designava l'adjudicació de jutges. Que esperin asseguts. No hi haurà explicacions, perquè tothom intueix perfectament per què es feia. I no es dirà públicament. Si de cas, es recorrerà a la idea que és un muntatge dels mitjans de Madrid contra el Barça i que tothom ho feia, cosa que més que una coartada resulta una confessió. En un món una mica més convencional i on l'ètica tingué algun paper, hauria dimitit molta gent just després de demanar disculpes pel dany reputacional ocasionat. Si no se'ls hagués acudit, la massa social els ho hauria exigut. Però, res de res. Practicarem tots plegats la tàctica de l'estruc i esperarem que amaini. Però no decan dirà perquè el tema té derivades penals i implicacions fora d'Espanya que impediran que al final els dirigents d'aquí i d'allà es tapin les vergonyes. En un país que fins i tot en la publicitat institucional es barregen els conceptes de Catalunya i del Barça, els costos de tot això van força més enllà del futbol. Per acabar, recordar que abans dels efectes del cas Enríquez Negreira el club té un deute de 1.500 milions d'euros, perd un mínim de 300 milions l'any i s'acaba d'embarcar en un préstec de 1.500 milions més per renovar el camp. Què pot acabar malament? Segurament, la resposta la deu tenir Goldman Sachs.

Ares Escribà Cruells

TRES VOLTES REBEL

Simplement, amor

Es van conèixer fa sis anys. Ell impartia una conferència quan el van advertir que una noia se'l mirava de forma especial. Aquell dia va rebre un missatge que confirmava les sospites. Estan junts des de llavors i es van casar a l'estiu. Fins aquí podria ser la història de qualsevol parella. Però, com en tot, són els detalls els que la fan singular. L'Àlex té paràlisi cerebral amb un 76% de discapacitat que li afecta la part esquerra del cos i la parla. Es comunica amb llenguatge de signes però, en la primera cita, van haver de fer ús del bloc de notes del mòbil perquè ella encara no el sabia. Ara, la Mari Carme posa paraules als pensaments de tots dos i de quina manera! S'han hagut d'acostumar a saltar obstacles i no pas els que imposen les dificultats físiques d'ell, no, més aviat els bastons a les rodes i les opinions innecessàries i cruells amb què els obsequia una societat carregada

de prejudicis. Constantment els demanen si són germans, als hotels donen per fet que dormen en llits separats i se senten observats amb estranyesa quan, simplement, fan vida plegats. A vostès els pregunten sovint per què mantenen una relació amb algú? A ella sí. Fins i tot

Ell té paràlisi cerebral, s'han hagut d'acostumar a saltar obstacles i a una societat carregada de prejudicis

es formulen debats en fòrums d'internet especulant sobre els motius que els han dut a acostar-se. I ja surten, és clar, la fama o els diners. L'Àlex està fent història amb més de 70 curses a l'esquena i es

planteja el repte de córrer una maratón. Té com a lema que el límit te'l poses tu i, ara per ara, no ha fixat on és el seu. Assegura que el dia que no pugui fer esport buscarà una altra cosa que l'alimenti i el seu objectiu vital és ser feliç... i pare. Em costa tremendament comprendre per què hem de ressaltar les febleses d'algú amb tantes capacitats quan subministim ocultant les nostres deficiències. Explica la Mari Carme que havia estat amb nois sense cor. És això ser capaç? N'hi ha prou amb parlar i moure's per encaixar en la presumpta normalitat i guanyar-se el respecte? Ens hauríem de fer mirar aquesta mania estúpida d'expulsar la diferència en lloc d'abraçar-la i aprendre'n. Som rics sent diversos i deixant-nos dur per allò que realment mou el món: els sentiments. L'amor ni s'entén ni es qüestiona. L'amor no es jutja ni es valora. L'amor és i emociona.

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

Núria Tomàs Mayolas

Un viatge etern

Aquesta setmana us proposem un àlbum il·lustrat dirigit a infants a partir de 8 anys que ens parla de la mort (i de la vida), de l'absència (i de la presència), i de tot allò que tenim endins, arrelat als nostres gens, i que pertany a una història que va més enllà de nosaltres: forma part d'un viatge etern.

El text es basa en un diàleg entre una dona gran i una nena. La dona gran representa la Mort i ha vingut a buscar la Nena. La Nena, en els seus darrers instants de vida, aprofita per fer-li preguntes profundes a les quals encara no ha trobat resposta.

Passegen plegades, fent camí, fins a arribar a una clariana. Allà, la nena respira, alleugerida, i nosaltres també. Les hem anat seguint de ben a prop gràcies a les il·lustracions, on es pot digerir la intensitat de les paraules. Estan realitzades en llapis carbonet, amb algun traç de groc i blau, jugant amb el blanc de paper, el tram de la línia, i els punts de vista picats, de dalt a baix, que ens fan sentir com si fóssim els ulls de la mateixa Nena o com si estiguéssim veient l'escena des del cel. Poetessa i il·lustrador, amb molta destresa narrativa, ens conviden a entrar en un espai oníric, ple d'enigmes, per deixar-nos-hi reflexionant. Cadascú en desperta-

rà amb les seves conclusions.

Mar Benegas (València, 1975) és autora de nombrosos llibres de literatura i poesia per a infants, i impulsora d'*El sitio de las palabras* (<https://www.elsitiodelaspalabras.es/>), una plataforma virtual que ofereix formació i recursos sobre literatura infantil i animació lectora. En reconeixement de la seva trajectòria, l'any passat va rebre el Premi Cervantes Chico.

Javi Hernández (Rosario, Argentina, 1968) combina la feina d'il·lustrador amb la d'educador en arts visuals i la de tècnic en cinema d'animació. Va arribar a Espanya seguint les passes del seu avi, aragonès, i l'any 2012 va fundar a Siétamo (Huesca) un petit segell editorial, Libros de Ida y Vuelta (<https://librosdeiday-vuelta.com/>) des d'on va publicant de forma gairebé artesanal alguns dels seus projectes més personals.

L'editorial Bululú, amb seu a la Corunya, va ser fundada l'any 2013. Està especialitzada en el públic infantil i juvenil, aposta per creadors de l'Estat espanyol i publica en les quatre llengües oficials.

EL SOMNI MÉS ANTIC

Autora: Mar Benegas

Traductora: Maria Luna Cuberta

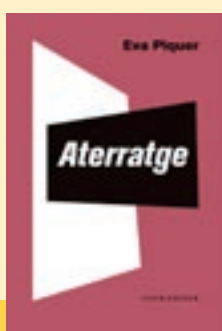
Il·lustrador: Javi Hernández

Editorial: Bululú

Lloc i any d'edició: La Corunya, 2022

Nombre de pàgines.: 40

NOVETATS EDITORIALS

'Aterratge'

Eva Piquer
Club Editor

Eva Piquer torna a la novel·la al cap de més de 20 anys d'haver publicat la primera. I ho fa amb un relat de supervivència. La pròpia, sí. I en paral·lel, la d'un cas insòlit, un avió pilotat per un jove inexpert que l'any 1973 va caure a Islàndia. Les restes de l'accident, en què no va morir ningú, són avui lloc de visita. L'atzar de la vida, l'atzar de la mort. I com aterrar després d'una tragèdia.

'Contra el món'

Pere Antoni Pons
Empúries

De "demencial" qualifica l'autor mallorquí l'inici de la seva darrera novel·la. Una catàstrofe fa desaparèixer la serra de Tramuntana. I què passa quan desapareix allò que et defineix? Tres personatges s'hi encaren: Maties, exdirector d'hotel; Miquel, ecologista, i Sebastià, artista. En el fons, Pons creu que d'aquí a un parell de dècades Mallorca serà postapocalíptica, tal com la descriu.

'La societat literària...'

Mary Ann Shaffer, Annie Barrows
Ara Llibres

El títol complet és *La societat literària i del pastís de pela de patata de Guernsey*, i és una petita delícia de novel·la per a qui vulgui sentir-se de bon humor. Iniciada per Mary Ann Shaffer i completat per la seva neboda Annie Barrows, ens porta a una illa del canal de la Mànega ocupada pels alemanys a la Segona Guerra Mundial. A una societat literària que hi neix... i a un pastís de pela de patata.

'Viatge pel país de la sang'

Per Nyholm / Saldonar

Ara que fa un any de l'inici de la guerra d'Ucraïna, una bona forma de saber-ne més és aquest llibre del veterà periodista danès Per Nyholm. Amb l'arma del reporter, la llibreta, i el seu bagatge en molts altres conflictes, viatja per Ucraïna. I narra com viu la gent aquesta lluita entre un imperi que vol eixamplar les fronteres i un país que intenta resistir. Amb fotos de Jan Grarup.

'El Gran Buit'

Léa Murawiec
Ed. Finestres

El Gran Buit, de Léa Murawiec és un còmic que explica la història de Manel Naher, una noia que treballa en una petita llibreria. No obstant això, existeix una altra Manel Naher, una famosa cantant que posa en perill la vida de la nostra protagonista. El món distòpic que escenifica aquest còmic premia l'anomenada *presència de les persones*, de manera que si ningú pensa en tu, desapareixes.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

265

 CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
CNL D'OSONA

Expressions amb can i cal (VII). Can Pistras (o Pistracs) (II)

Sembla que *Pistras* o *Pistracs* pot venir del castellà *pistraje* o *pistraque*, que col·loquialment és una menja o una beguda insípida o de mal gust, encreuament de *pisto* (que és la nostra samfaina o bé un poti-poti de coses) i *comistrajo* (mescla extravagant i mal feta d'aliments). Tanmateix, segons el *Refranyer barceloní* de Joan Amades, es pot afegir que can Pistras era un bordell situat a Montjuïc on sempre hi havia baralles i on el qui hi entrava no sabia com en sortiria.

Potser per això abans es deia "A can Pistras et prenen (o roben) els botons sense desfer-te els traus", quan es deixava algú ben plomat, però d'una manera elegant, sense que se n'adonés. Una altra frase feta que sentim correntment és *engegar a can Pistras*. En aquest cas, es pot engegar algú ("No li va agradar el que en Joan li va dir i el va engegar a can Pistras") o alguna cosa ("En època d'exàmens engegaria els

estudis a can Pistras"). És el que familiarment diríem 'engegar a dida, a pastar fang' i vulgarment 'engegar a la merda'. Però té un altre significat que aquí no ens és gens usual, el d'engegar molt lluny'. Canviant d'expressió, a vegades, quan un estri o un objecte ja no ens serveix, diem "Ja ho pots ben fotre a can Pistras, això!". És a dir, 'llençar, fotre a mar'.

I per acabar les frases fetes amb aquest topònim d'origen bordeller, no ens podem descurar de *tenir el cap a can Pistras*, que vol dir 'estar distret, tenir el cap a quarts de quinze' o també 'venir de l'hort'. Solem emprar aquesta expressió quan el nostre interlocutor no està per la feina o pel que li diem. A més, quan ja no recordem les coses a causa de l'envelliment, podem fer notar el següent: "Els pocs vells que quedem al poble tenim el cap (o la memòria) a can Pistras".

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

Fang, suor i una pilota ovalada

Quan els ripollesos parlem de capitalitat flàccida i de la fuga de serveis que periòdicament marxen no només de la comarca, sinó també de la seva capital cap a pobles més petits, ho fem amb un llarg historial de greuges. Per tant, continuar sent els ases dels cops tampoc ens ve massa de nou. Durant la meua època d'EGB havíem d'escoltar com els companys de Campdevàrol o Ribes de Freser comentaven l'últim episodi de *Benny Hill* i reien com bojos mentre que els de Ripoll els miràvem amb una cara de carcamals, més evident fins i tot del que ja era normal, perquè només disposàvem d'un sol canal de tele. Ara mateix, reivindicar *Benny Hill* seria sinònim de masclisme, xenofòbia i fins i tot *al·lopecifòbia*, però en aquella època prou ràbia ens feia no tenir accés a veure-hi actrius amb poca roba mentre el protagonista mirava amb complicitat a càmera i sonava aquella sintonia alegre a ritme de Nashville.

A inicis de 1982, després de reivindicacions que s'eternitzaven i que fins i tot van motivar l'Ajuntament de Pere Jordi Piella a crear el Consell Municipal Especial pro UHF, que és com es coneixia popularment la segona cadena, Ripoll va obtenir finalment un repetidor que va duplicar una migrada oferta que vist a ulls de 2023 –on tenim una cinquantena de canals, plataformes i pantalles per tot arreu i malgrat tot sempre se sent la cantarella de "no fan res de bo enlloc"– ens pot

semblar ridícula. Dels primers anys en recordo sobretot les emissions que els dissabtes a la tarda es feia de la Copa de les Cinc Nacions de rugbi. Aquell esport practicat per homes que aleshores semblaven semideus musculats o panxuts, però amb una constitució física que inspirava un cert respecte, va aterrar als nostres aparells encara en blanc i negre per des-

cobrir-nos que no totes les retransmissions havien de ser tan avorrides com la majoria de proves d'atletisme, l'halterofília o la gimnàstica rítmica. De fet, encara ara penso que si no fos pel rugbi, l'hoquei patins i la boxa, això dels esports seria extremadament tediós.

Entre 2017 i 2019 l'editorial Belgrado SL, la mateixa que publica mensualment la notable *Panenka* –dedicada al futbol–, va treure tres números de *H* amb periodicitat anual, una revista amb nom en forma de porteria de rugbi que reproduïa continguts d'aquell esport no sempre prou valorat. Arran de la pandèmia i probablement d'unes vendes insuficients, *H*, subtítolada com 'El rugby que se lee', ha deixat d'estar present als quioscos especialitzats o la venda per correu, tal com ha passat amb moltes capçaleres de premsa. Si algun dia hi torna, m'emocionaré gairebé tant com quan a Ripoll vam començar a veure la UHF, i molt més que el moment recurrent on els mitjans reproduïen aquelles ridícules coreografies per atemorir el rival, anomenades *haka*.

Dijous 16 de març de 2017
La barcelonina Editorial Belgrado publica el primer número de 'H'

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jordi Sunyer

PI DE LA SERRA 'Fills de Buda'

Le Chant Du Monde, 1974

El 1975 Quico Pi de la Serra va publicar un disc gravat en directe a l'Olympia de París. Un any abans, però, un segell francès havia editat un altre directe que avui dia és una peça de museu: *Fills de Buda*. Aquest àlbum, descatalogat i pràcticament impossible de trobar, recull la flor i nata d'un dels millors músics que ha parit mai l'escena catalana amb una trajectòria que ja s'havia encetat el 1962 quan va entrar als Setze Jutges i va enregistrar el seu primer disc. Pi de la Serra va començar de molt jove a tocar la guitarra (s'hi va trobar tant a gust, amb l'instrument, que ara en té més de 100!) i quan va tornar de fer un accidentat servei militar ja va optar per dedicar-se plenament al món de la cançó. Va ser el primer cantautor *professional* d'una generació on el voluntariat i la militància sovint estaven per sobre de la qualitat artística i musical. I Pi de la Serra ho tenia tot. Compromís i militància (va col·leccionar

estades als calabossos de Via Laietana) però també bones cançons i talent per tocar les sis cordes. Tornant a *Fills de Buda*, a l'àlbum hi ha 11 temes amb *hits* com "Cançó en i", on ironitza sobre la policia "que està al servei dels ciutadans", "L'home del carrer" o l'homònim "Fills de Buda", un exercici brutal sobre com esquivar la censura. I el millor de tot és que Pi de la Serra, als seus 80 anys, segueix actiu. Fa concerts, té un programa setmanal de blues a Catalunya Ràdio i fins i tot ha anunciat que enguany publicarà un nou disc que ja té títol: *L'últim*. Esperem que el nom no sigui premonitori.

NOTES

Continuen els casaments entre valencians i principatins

Fa unes setmanes us parlàvem del casament –musical– entre Els Catarres i els valencians La Fúmiga. I des de llavors, a l'escena nacional hi ha hagut altres enllaços entre valencians i principatins que val la pena recollir, si més no per deixar clar que entre bandes, més que rivalitat, el que hi ha és bon rotllo i companyonia. A més, aquests casaments van força més enllà de la típica col·laboració interessada i el resultat són creacions fetes entre les dues formacions. La més recent és la cançó *A fer la mà*, on els valencians El Diluvi s'uneixen als vallesans Doctor Prats. Junts han escrit una peça que ells mateixos defineixen com a "tecno pop d'arrel" i que és un cant a la revolució personal. El tema ja es pot escoltar a les plataformes i arriba acompanyat

d'un clip rodat a València amb la participació de les actrius Roo Castillo i Clàudia Boluda. Per acabar-ho d'adobar, fa uns dies l'ex-Obrint Pas Xavi Sarrià ha regravat el seu *hit Un foc que creix* amb els barcelonins Ginestà. El resultat es pot veure en un videoclip filmat a Benlloc (Plana Alta), a la zona afectada per una nova línia de Molt Alta Tensió (MAT) que pot fer malbé 500 hectàrees de terra fèrtil. Musicalment parlant, és evident que els Països Catalans són un realitat. I amb iniciatives com les d'Els Catarres, Doctor Prats, Ginestà, Sarrià, el Diluvi i La Fúmiga els llaços encara s'estrenen més.

EL TEST

Jordi Altimir

Primer instrument que vas tocar? El piano. **Primer grup del qual vas formar part.** Tastet de Gospel. **Primer concert en directe.** Va ser amb Tastet de Gospel al Centre Cultural Can Costa i Font de Taradell, l'any 2007. **Primer disc que et vas comprar?** *Crossroads*, de Tracy Chapman. **Quants discos tens?** Un centenar. **Salva'n tres (de discos).** *La flauta màgica*, de Mozart; qualsevol de Lluís Llach, i qualsevol de Bruce Springsteen. **Grups o músics de capçalera.** Queen, Sau, Bruce Springsteen, Oques Grasses i Esquirols. **Un concert (com a públic) per recordar.** L'últim d'Oques Grasses al Palau Sant Jordi de Barcelona el passat 28 de gener.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

GUILLEM ROMA 'Postureo real'

El setè disc del cantautor osonenc Guillem Roma és un retorn als orígens. Aparca –tot i que no abandona del tot– els sons més electrònics que embolcallaven *Kiribati* (el seu penúltim treball) per abraçar de nou l'aire més analògic i orgànic dels seus inicis. I com sempre, l'encerta amb unes cançons que encomanen benestar i alegria tot i que no s'està de posar el dit a la nafra ni de criticar els *postureos* postissos. Antològiques les col·laboracions de Rita Payés a *Inteligència artificial* i de Pedro Pastor a *Imaginar*. Imprescindible.

ANA ROSSI 'Una casa'

A l'argentina Ana Rossi la vam conèixer fa quatre anys gràcies a un disc preciós que va editar al costat de la violoncel·lista osonenca Marta Roma (germana d'en Guillem, sí). Ara Rossi, barcelonina des del 2000, hi torna en solitari amb el seu primer àlbum de composició pròpia on canta 12 peces, totes amb un deix llatinoamericà i amb la virtut de semblar tonades populars. El disc, a més, té una sorpresa amagada: *Cançó 7a en colors*, un clàssic de Pau Riba inclòs a la segona part del mític *Dioptria*. La veu de Riba, per cert, hi apareix i ressuscita. Màgia.

LOWIS 'Low Is'

Darrere de Lowis hi ha Lluís Borrell, un músic, productor i il·lustrador –la portada del disc és seva– de Sabadell que també és membre fundador de Curos i que a més fa de baixista de Marina Herlop, Alizzz, Meritxell Neddermann o de Vic Mirallas. A tot això, ara hi suma un disc de debut en solitari amb nou peces en català que ha construït des de la seva habitació amb una paleta sonora variadíssima que va des de l'electrònica fins al hip-hop, passant pel funk o el pop, entre d'altres. *Low Is*, traduït al català, seria 'greu és'. Es nota que Borrell és baixista.

ALEGRIA INTERIOR

Eulàlia Robert, directora de PNL Barcelona

Què passa quan sento que em jutgen?

Quan les persones ens sentim jutjades, pot aparèixer una sensació de por de ser castigades, por de ser rebutjades, que es riguin de nosaltres, de ser humiliades, de ser ignorades...

Probablement tot això té el seu origen en edats molt primerenques, quan si s'enfadaven amb nosaltres o ens castigaven si fèiem alguna cosa inadequada apareixien sentiments de no ser volguts, de no ser acceptats tal com érem, de ser rebutjats, de no ser vistos ni tinguts en compte.

Què vam aprendre llavors? Probablement que fer alguna cosa malament era perillós i que portaria conseqüències. I si això és el que vam aprendre és molt probable que ens tornéssim exigents, que estiguéssim molt pendents de les opinions dels altres o que ens sentíssim molt vulnerables quan alguna cosa ens sonava a crítica.

I són aquests aprenentatges en les nostres edats

més primerenques els que són la base de les nostres relacions.

Però són precisament les opinions de les altres persones les que són importants per anar forjant el nostre caràcter i la nostra personalitat i formar part de la societat en què vivim.

Les crítiques són imprescindibles per entendre i comunicar-nos millor amb nosaltres mateixos i amb altres persones. Les crítiques ens ajuden a millorar i a evolucionar, ens ajuden a posar i respectar límits.

Tal vegada només necessitem entrenar-nos a escoltar tranquil·lament les opinions d'altres persones i entrenar-nos a criticar les conductes, opinions i creences d'altres persones de forma respectuosa i alhora assertiva. Perquè escoltar i acceptar una crítica ens dona una nova perspectiva de com ens veuen els altres.

Per sort cada vegada hi ha més persones que són molt conscients d'aquests aspectes. Cada vegada més trobem persones que ensenyen a comunicar-nos i donar les nostres opinions de forma amable i honesta.

També és molt important que aprenguem des d'edats primerenques a escoltar les crítiques i els judicis des de la tranquil·litat. I una bona forma de portar-ho a la pràctica és aprendre a preguntar "què és específicament el que no t'agrada d'aquesta conducta meva?".

Amb una simple pregunta com aquesta, recuperem la capacitat d'escoltar una crítica sense sentir-nos vulnerables, podem parlar d'una conducta nostra sense sentir que "no ens volen" o "ens rebutgen", perquè això ve del passat i ara ja som capaços de separar les nostres conductes de la nostra identitat com a persones. Però a més ens fem forts en acceptar la responsabilitat sobre una conducta, aprenem a escoltar el que altres opinen, podem reflexionar sobre això i podem ajustar les nostres conductes per a la propera vegada.

Fent això potser sentim que augmenta la nostra autoestima i autoconfiança.

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 24-02-2023 al 2-03-2023

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

La tensió Mart/Neptú pot inclinar als errors. Assegura't bé abans de signar documents. Pots fer-te càrrec de la gestió d'un tema econòmic i familiar, com ara una herència.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Amb la conjunció de Venus/Júpiter pots conèixer una persona d'origen estranger amb qui hi haurà una bona connexió romàntica. Experimentes una mena de despertar espiritual.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Possible viatge per motius professionals. Fas noves amistats amb certa facilitat allà on vas. Si estàs cercant feina, no perdís l'esperança i segueix la teva intuïció.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Amb la Lluna en fase creixent i Venus a Casa X es multipliquen els projectes laborals. Veus el futur amb una mica més d'optimisme. Pot donar-se un malentès amb un amic.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Pots experimentar la necessitat de reflexionar i de quedar-te més a casa. Si treballes per compte d'altri, repasses la teva nòmina i et prepares per demanar un augment de sou.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Amb el Sol a Casa VII pots posar més energia a trobar parella. Si ja tens una relació, és un temps de retrobament o perquè l'altra persona expressi les seves necessitats.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Amb dos planetes benefactors a Casa VIII vius un moment de trobades socials i d'esdeveniments diversos en bona companyia. Si tens una relació, podríeu parlar de matrimoni.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Els fills et sorprenen i et fan molt feliç. Vols descansar més i si ets dels que treballa molt, reserves un temps per a tu. Tens ganes de vacances i fas una petita escapada.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Variades oportunitats en l'àmbit de l'amor. Hauràs de triar. Estàs cansat de fer el mateix els caps de setmana i cerques altres maneres de gaudir del temps de lleure.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

El Sol a Casa III col·labora en veure les coses clares i dius adeu a un temps de confusió i indecisions. Pots descobrir l'existència d'un parent del qual no sabis res.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

El Sol per la Casa II inclina a la reorganització de l'economia. Si estàs en una aplicació de cites, rebràs molts missatges. Participes en alguna competició esportiva.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

La intuïció et diu que estàs on has d'estar en aquest moment. Amb Venus i Júpiter per Casa II pots rebre uns diners extra. Compres més roba o calçat per posar-te guapo.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

LA CURSA DEL 2%

Les últimes dades disponibles encara deixen molts dubtes sobre la veritable voluntat de l'Estat espanyol de complir amb el seu compromís d'inversió en recerca, desenvolupament i innovació. Malgrat el fort increment que es va produir el 2021, que són les últimes dades difoses, els 17.250 milions d'euros que es van destinar a aquest concepte representen un 1,43% del PIB. El compromís europeu és que s'hi destini un 2%. Queda un llarg camí per recórrer i els dubtes sobre la disposició a fer-ho són més que raonables. Com que a Catalunya, encara que una mica millors, les dades són similars, les conclusions són aproximadament les mateixes. Com a informació, a Catalunya la inversió en recerca i desenvolupament és de prop de 4.100 milions d'euros, i el pes sobre el PIB està al voltant de l'1,67%.

El 2021, el creixement va ser notable, un 9,4% més de recursos destinats a recerca i desenvolupament que el 2020. Però convé introduir matisos que relativitzen aquest increment. El primer és que, com que el PIB també va créixer, l'augment de la despesa en recerca va tenir una incidència escassa: de l'1,41% de 2020 es va passar a l'1,43% el 2021. El segon és que durant el 2020 s'havia produït un estancament notable en activitats de recerca i, per tant, el punt de partida era prou baix. I per no afegir extensió als matisos, encara convé remarcar-ne un tercer i últim: el 2021 una part significativa dels fons destinats a recerca i desenvolupament surten de les primeres injeccions de diners provinents del programa Next Generation.

Les dades provenen dels càlculs de l'Institut Nacional d'Estadística, i la Fundació Cotec, que es dedica al foment de la innovació com a motor de desenvolupament econòmic i social, les ha utilitzat com a base de l'informe anual sobre l'evolució de l'esforç econòmic en recerca i desenvolupament a l'Estat. L'anàlisi deixa Espanya en una posició millorable respecte dels seus socis europeus. La mitjana de pes de l'R+D en el PIB dels països europeus és de

gairebé un punt més que el resultat espanyol, un 2,3%. I els registres estan lluny del 3,5% de Suècia o Bèlgica, o dels índexs superiors al 3% d'Àustria, Alemanya o Dinamarca. Fins i tot estan per sota dels d'Estònia, Portugal o Grècia.

Els registres indiquen que els països més avançats en inversió en R+D són també els més productius. La relació directa entre recerca i productivitat està prou analitzada teòricament i també empíricament. La necessitat d'avenços en productivitat i en formació del personal també són presents en la política. El que és constatable és que en aquest últim àmbit la presència és més perceptible en els discursos que en els pressupostos. Perquè un dels fets constatables és que la inversió en R+D és més pública que privada. Això no és dolent, però el diferencial s'eixampla. L'any 2021, l'aportació empresarial a la innovació va créixer un 10,6% i això és més que el 7,8% que va créixer l'aportació pública (governamental i universitària).

Molts dels indicadors econòmics que el govern assenyala com a positius en els últims mesos tenen més a veure amb la incorporació de personal a la vida laboral que amb la productivitat. Que hi hagi més persones treballant és, òbviament, positiu.

Però aquesta dada per ella mateixa no acredita ni la qualitat dels llocs de treball que s'estan generant ni si millora l'aportació mitjana a la riquesa general de l'Estat. Si, com apunten la teoria econòmica i la constatació empírica, la productivitat creix al costat d'una inversió més gran en recerca i en formació dels treballadors, es pot concloure, de nou, que l'Estat té un llarg camí per avançar. Actualment, s'inverteix en recerca un 44% menys que la mitjana de l'eurozona i un 4,2% menys en formació dels treballadors, segons dades de la fundació de caixes d'estalvis.

Davant d'aquesta situació es fa difícil entreveure que la confluència amb la resta d'Europa sigui immediata. De fet, la Fundació Cotec ja adverteix que, encara que s'anessin produint creixements en inversió en recerca i desenvolupament com el que es va donar el 2021, no es compliria la previsió del govern espanyol que aquest pes arribaria al 2,15% l'any 2027. Per aconseguir aquest objectiu, el creixement anual mitjà hauria de ser del 12,5%, i això implica que els fons destinats a innovació, sumats els públics, els privats i els d'universitats, s'hauria de doblar respecte de l'actual. Cotec considera "inabastable" aquest objectiu.

Un 2% del PIB és només una fita per a la innovació a l'Estat, i costa déu i ajuda arribar-hi, fins al punt que els que en saben, com la Fundació Cotec, consideren que és impossible arribar-hi en l'horitzó temporal que havia assenyalat el govern tot just fa dos anys. Hi ha un altre compromís del 2% del PIB, més impopular per cert que el de la recerca, el que l'OTAN demana als estats que destinin a defensa en els pressupostos generals. I vet aquí que aquest any el pressupost de Defensa creixerà un 25%, en el camí que aquest 2% arribi entre 2027 i 2029. No cal ser endeví per avançar quines partides arribaran abans a representar un 2% del PIB, si les militars o les d'innovació. Costarà més explicar, científicament i empíricament, com contribueixen les primeres, les militars, a l'avenç del desenvolupament econòmic i social.

INDICADORS

Alentiment immobiliari

La compravenda d'habitatges va baixar un 10,9% a Catalunya el quart trimestre del 2022 en comparació amb els tres mesos anteriors, fins a arribar a 24.038 operacions inscrites, segons un informe del Col·legi de Registradors. Aquesta davallada trenca la dinàmica de creixements de la resta de l'exercici i reflecteixen l'efecte que ha tingut la pujada de tipus d'interès per part del Banc Central Europeu.

Rècord d'exportacions

Les exportacions catalanes van marcar un nou rècord el 2022 i van sumar 94.926 milions d'euros, xifra que representa un creixement del 17,9% respecte tot el 2021, segons el Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme. Les vendes catalanes a l'estranger van suposar el 24,4% del conjunt de l'Estat. La dada supera les previsions del govern, que estimava un augment de les exportacions del 16%.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Sergi Soler Ordeig

'The Banshees of Inisherin'

De Martin McDonagh

Aquest director britànic d'arrels irlandeses va fer-se nom com a dramaturg, i al cine va entrar-hi amb pel·lícules tan irreverents com ara considerades de culte: *In Bruges* (2008) i *Seven Psychopats* (2012). En aquestes, el talent narratiu, dramàtic i dialogístic ja es feia veure. Ara, amb *The Banshees of Inisherin* veiem la seva tragicomèdia més reflexiva i arriscada.

Els jocs de McDonagh comencen amb premisses molt simples, que permeten aprofundir, a base de situacions, diàlegs i estirabots dels personatges, en el problema del qual vol parlar. Tot formant una història extravagant i rocambolesca, no renuncia mai a un pòsit transcendental. A *Inisherin*, el film comença quan de dos amics, un decideix parar la relació amb l'altre, no parlar-li més. Som en una illa irlandesa durant els anys 20, sense que la guerra civil que s'està vivint a Irlanda incideixi directament en els seus ciutadans; de fet, l'illa té un caràcter paradisiac.

Cada personatge és portador de valors que entren en conflicte, i és en la caracterització on McDonagh sempre excel·leix –els anys de dramaturg s'imposen–. Ara bé, la història i l'ambientació són claus; que tot passi en una illa irlandesa durant la guerra civil no és una tria arbitrària: la pau que s'hi viu, reforçada

per la guerra que els envolta, és idònia per reflectir els problemes purament artificials i autopropulsats que ens creem, que la nostra condició humana ens fa fer. La guerra aparentment sense sentit que es fa notar amb explosions llunyanes i execucions anònimes més enllà d'*Inisherin*, troba els seus orígens en els individus més dòcils del paradís.

Les visions dels dos amics en conflicte no podrien ser més allunyades: mentre que un es preocupa per l'art, la música, la cultura, la seva posteritat, la indefectible mort... –arriba a l'arrogància–, l'altre es troba satisfet en la mundanitat del dia a dia, amb les seves xerrades per xerrar i sense preocupar-se per temes metafísics –traspasa la bonhomia–. Sembla mentida que fins llavors haguessin pogut ser amics. I és més, ho segueixen sent, però no s'agraden (quin misteri, l'amistat). La germana és el contrapunt de tots dos, la que sap entendre les dues posicions, però que poca cosa pot fer-hi si no és amargar-se.

I sembla que no és tan fàcil mantenir la pau entre el proïsme: la memòria, el fet de cada un, el seu pensament, la seva moral, la seva postura davant la mort... Tot poden acabar sent punts de conflicte (i també d'apropament), però en tot això s'hi respira humanitat i, també, en aquest cas, bon cine.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

El Festival Zero fa parada a Llinars amb tres espectacles

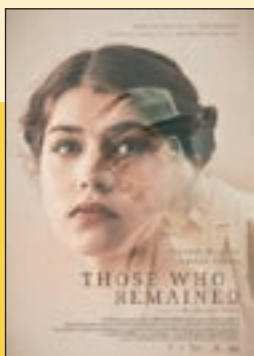
Festival Zero. 'Iaia', TA, divendres, 24 de febrer, 19 i 21h. 'Spiralis', TA, dissabte, 25, 12.00h. 'Paraules que trenquen ossos', sortida des de l'Institut Giola. Dissabte, 25, 19 i 21h. El Festival Zero, organitzat per Teatre en Xarxa, fa parada a Llinars aquest cap de setmana amb tres propostes, amb el denominador comú que surten del convencionalisme. Eliminen la distància entre intèrprets i públic, i l'experiència es pot viure des d'espais diferents del pati de butaques.

Homenatge a la Guillermina

Guillermotta. Sala Joaquim Maideu de L'Atlàntida, Vic. Dissabte, 25 de febrer, 20.00h. Concert íntim de cançons de Guillermina Motta interpretades per un *alter ego* molt particular, Guillermotta, encarnat per Jordi Vidal i dirigit per Jordi Cornudella. La proposta s'emmarca dins del cicle #Ambveudedona.

CINECLUB

CINECLUB VIC
28 de febrer - 20h
Espai ETC
Sessió Filmoxarxa

'Els que es van quedar'

Hongria, 2019. Dir.: Barnabás Tóth. VO en hongarès amb subtítols en català. Ambientada en una Hongria devastada després de la Segona Guerra Mundial, la pel·lícula ens narra la relació entre un doctor jueu, que viu una solitària vida després de tornar de l'infern dels camps de concentració, i la jove Wiener. El cinema ha tractat molts cops el dolor de les víctimes de l'Holocaust, però poques vegades s'ha posat el focus en la tornada a casa dels que en van sobreviure. Aquesta és una pel·lícula sobre el poder curatiu de l'amor enmig d'un conflicte caracteritzat per la pèrdua i el trauma. El director aposta per un estil sobri i elegant, amb una fotografia i una posada en escena austeres que reforcen la relació entre els seus personatges evitant els excessos dramàtics.

AC GRANOLLERS
28 de febrer - 19h
Cinema Edison

'Els ocells'

Estats Units, 1963. Dir.: Alfred Hitchcock. Documental. VO anglès. Terror. Melanie, una jove rica i esnob de l'alta societat de San Francisco, coneix casualment en una ocelleria l'advocat Mitch Brenner. Ell, que coneix per la premsa l'esbojarrada vida de Melanie, la tracta amb indiferència i se'n va de la botiga deixant-la força irritada. Ella, que no està acostumada que la tractin així, encarrega uns periquitos i es presenta a casa de la mare de Mitch, a Bodega Bay. Quan arriba, els ocells, embogits, comencen a atacar salvatgement els habitants del lloc. La situació s'agreuja a mesura que avancen les hores.

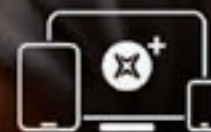
Més a prop.
Més continguts.
Més Vallès.

votv VALLÈS
ORIENTAL
TELEVISIÓ

la xarxa+

Gaudeix de la programació de VOTV quan, com i on tu vulguis a La Xarxa+, la plataforma gratuïta de contingut audiovisual de qualitat, de proximitat i en català.

Descarrega't l'app
per a qualsevol
dels teus dispositius.

laxarxames.cat

GOVERN DE CATALUNYA

MINISTERI DE TURISME, ECONOMIA I TRANSFORMACIÓ DIGITAL

AGÈNCIA REGULADORA DE SERVEIS DE MEDIOS DE COMUNICACIÓ

Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència

red.es

#Spain AVSHub

la xarxa+

Diputació Barcelona

X|A|L

XARXA AUDIOVISUAL LOCAL SL